

Mając wydać orzeczenie, czy wymienione poniżej wydawnictwa "mają stanowcze piętno pornografii i czy mogą przyczynić się do szerzenia zgorzenia w społeczeństwie", trzeba zająć się przede wszystkim pytaniem, na czym polega piętno pornografii, przypisywane pewnym utworom literackim, więc na jakich znamionach takich utworów opiera się twierdzenie, że one to piętno posiadają. Dopiero po ustaleniu tych znamion będzie można odpowiedzieć na pytanie, czy będące w mowie utwory noszą na sobie piętno pornografii. Należy przytem zauważyć, że piętno to posiadać mogą nie tylko utwory wzięte w całości, lecz że w utworach w całości niepornograficznych mogą się zawierać poszczególne ~~XXXX~~ ustępy pornograficzne.

Pragnąc ustalić znamiona pornograficzności utworu lub ustępu poszczególnego, trzeba abstrahować od upodobań, pragnień i zamiarów Autora. Upatrując bowiem pornograficzność utworu w tem, że Autor jego "lubuje się w kreśleniu scen lubieżnych", "sytuacyj dwuznacznych", lub w tem, że "pragnie działać na zmysły czytelnika", stwarza się kryterjum o wartości wątpliwej. Wszak upodobania i pragnienia jakoteż zamiary Autora zazwyczaj trudno stwierdzić; w tym celu trzeba by rozporządzać jego szczeremi zeznaniami. Może się też zdarzyć, że Autor jakiś lubuje się w kreśleniu scen lubieżnych albo pragnie działać na zmysły czytelnika, lecz że dzięki swej nieudolności pisarskiej zamierzonego skutku nie osiąga. I na odwrót może Autor jakiś utworem swoim działać na zmysły nawet bardzo silnie, choć nie było to wcale jego zamiarem. Trzeba zatem przy ustalaniu znamion pornograficzności zostawić na boku upodobania, pragnienia i zamiary Autora.

Postulatowi temu czyni zadość następujące określenie :

Pornograficzny jest taki utwór literacki lub ustęp utworu li-

Gemeinsames Zentralnachweisebüro
 Auskunftsstelle für Kriegsgefangene
 Abteilung „H/1“ – Bücherstelle
 Wien, IV. Karlsplatz 13, (Techn. Hochschule)
 Zimmer Nr. 327.

Diese Rubrik ist für amtliche Anmerkungen freizulassen!

Nummer:

Bestellt bei der Buchhandlung:

Diese Seite ist von der Partei auszufüllen:

Ich ersuche für den Kriegsgefangenen

Name

Charge

in

Erlagschein gefandt am: K

"

"

Bezahlt am: K

"

"

Bücher abgefandt am:

"

"

"

folgende Bücher

für meine Rechnung und Gefahr absenden zu lassen.

Abgefandte Bücher:

für Kriegsgefangenenbüchereidienst werden zugeschlagen: { Bis unbegriffen K 20.- " 3.- " 50.- " 6.- u. f. w. " 100.-

Verfasser:	Werk:	Preis		Verfasser:	Werk:	Preis:		Datum der Absendung:
		K	h			K	h	
für Bücher, welche den Zensurvorschriften nicht entsprechen, behält sich die Abtheilung vor, passenden Ersatz zu geben.								1917

Name und Adresse des Zahlers:

Datum: 1917.

Nach Beschaffung der Bücher wird ein Erlagschein zur Bezahlung eingefandt.

terackiego, który podniecając wyobraźnię, budzi pożądanie płciowe normalnego, dorosłego czytelnika. Jeśli działanie, budzące pożądanie płciowe, nazwie się erotogenezyjnym, można powiedzieć, że pornograficzny jest każdy utwór literacki lub ustęp utworu literackiego, który podniecając wyobraźnię działa erotogenezyjnie na normalnego, dorosłego czytelnika.

Określenie to wprowadza także pewne momenty subiektywne, podobnie jak określenie, powołujące się na upodobania, pragnienia, zamiary Autora. Tylko że tutaj chodzi nie o momenty tkwiące w duszy Autora, lecz o momenty, ykwiące w duszy czytelnika. A to, czego doznaje czytelnik, łatwiej stwierdzić, niż to, co się działo w duszy Autora, gdy utwór swój pisał; wszak zawsze łatwiej orzekać o istnieniu lub nie-istnieniu faktów psychicznych zachodzących rzeczywiście lub rzekomo w większej ilości osób, niż faktów czysto-indywidualnych; nadto można się tu powoływać na fakty, zachodzące obecnie i dostępne doświadczeniu własnemu. Bądź co bądź jednak powyższe określenie wymaga pewnych wyjaśnień i pewnego uzasadnienia

Wątpliwości może przedewszystkiem budzić użyte w powyższym określeniu pojęcie czytelnika "normalnego". Wszakże wprowadzenie tego pojęcia w określenie utworu lub ustępu pornograficznego wydaje się z tego powodu nieodzowne, że istnieją jednostki o niekiedy nie pobudliwym, inne o stopionym popędzie płciowym. W tamtych budzą więc pożądania płciowe utwory i ustępy zupełnie "niewinne", w tych drugich pożądania takie nie zjawiają się nawet przy lekturze najbarziej wyrafinowanych opisów scen erotycznych. Otóż wprowadzenie pojęcia czytelnika normalnego ma wyiaaczyć wypadki skrajne jednego i drugiego rodzaju i zabezpieczyć pojęciu utworu lub ustępu pornograficznego pewien zakres niejako centralny, niewątpliwy i ustalony, podobnie jak się to ma n.p. z pojęciem^m trucizny. Wszak i trucizna na niektóre organizmy nie działa, na inne zaś organizmy działa tak jak trucizna niekiedy coś takiego, co wcale trucizmą nie jest albo przynajmniej zwykle trucizmą się nie nazywa. Bo i tu chodzi o organizmy normalne, a nie o organizmy obdarzone w niewy-

Gemeinsames Zentralnachweisebüro

Auskunftsstelle für Kriegsgefangene

Abteilung „H/I“ – Bücherstelle

Wien, IV. Karlsplatz 13, (Techn. Hochschule)

Zimmer Nr. 327.

▽ ▽ ▽

Diese Rubrik ist für amtliche Anmerkungen freizulassen!

Nummer:

Bestellt bei der Buchhandlung:

Diese Seite ist von der Partei auszufüllen:

Ich ersuche für den Kriegsgefangenen

Name

Charge

in

folgende Bücher

für meine Rechnung und Gefahr absenden zu lassen.

Erlagschein gefandt am: K

.....
"

Bezahlt am: K

.....
"

Bücher abgesandt am:

"
"
"

Abgesandte Bücher:

für Kriegsgefangenenbüchereidienst werden zugeschlagen: { Bis imbegrieffen K 20.- 3.- 50.- 6.- u. l. m. K 1.-

Verfasser:	Werk:	Preis		Verfasser:	Werk:	Preis:		Datum der Absendung:
		K	h			K	h	1917
für Bücher, welche den Zensurvorschriften nicht entsprechen, behält sich die Abteilung vor, passenden Ersatz zu geben.								

Name und Adresse des Zahlers:

Datum: 1917.

Nach Beschaffung der Bücher wird ein Erlagschein zur Bezahlung eingesandt.

kierunkach nadmierną wrażliwością lub wszelkiej wrażliwości pozbawione. Więc i tu, gdzie mowa o utworze lub ustępie utworu, budzącym pożądanie płciowe, chodzi o działanie na popęd płciowy człowieka normalnego, a nie psychopaty seksualnego albo apatycznego starca. A chociaż pojęcia człowieka normalnego niepodobna ściśle określić i chociaż z tego powodu mogą w pewnych wypadkach powstać w jego zastosowaniu wątpliwości, przecież pojęcie to na ogół wystarcza, gdy chodzi o jego praktyczne zastosowanie w celu wyłączenia pewnych skrajności lub chociażby wypadków wątpliwych w jednym lub drugim kierunku.

Podobnemu celowi służyć ma zawarte w powyższej definicji zastrzeżenie, ograniczające budzenie pożądania płciowego przez utwór lub ustęp pornograficzny do czytelnika dorosłego. Wszak w czytelniku, znajdującym się ^w okresie dojrzewania płciowego i wskutek tego pod względem płciowym szczególnie pobudliwym, mogą powstać pożądania płciowe także pod wpływem lektury takich utworów i ustępów, którym nikt nie zechce przypisać znamion pornograficznych.

Istotne znamię pornograficzności należy według powyższego określenia upatrywać w tem, że dany utwór lub ustęp budzi w normalnym, dorosłym czytelniku pożądanie płciowe. Takie sformułowanie wydaje się koniecznym, aby odróżnić utwory i ustępy pornograficzne ^{od innych,} które obracają się wprawdzie także około popędu płciowego i spraw płciowych, ale nie mają charakteru pornograficznego. A takie inne utwory i ustępy istnieją i istnieją w wielkiej ilości. Nie trzeba stać na gruncie panseksualizmu, aby uznać ogromną rolę, którą odgrywa w życiu ludzkim popęd płciowy, leżący u dna nawet t. zw. miłości idealnej czyli platonicznej, zabarwiający w sposób swoisty najszczęśliwszą i najuczciwszą przejaźną między osobnikami różnej płci, dający się często odszukać w źródłach nie mającej pozornie nic z nim do czynienia twórczości artystycznej i t. d. Więc też każda powieść, której wątkiem miłość, tęsknota, szukanie się wzajemne dwojga kochających się istot, ich radosne i pełne uniesień spotkanie się a w końcu szczęśliwe połączenie się - każda

Gemeinsames Zentralnachweisebüro
 Auskunftsstelle für Kriegsgefangene
Abteilung „H/I“ – Bücherstelle
 Wien, IV. Karlsplatz 13, (Techn. Hochschule)
 Zimmer Nr. 327.

▽ ▽ ▽

Diese Rubrik ist für amtliche Anmerkungen freizulassen!

Nummer:

Bestellt bei der Buchhandlung:

Diese Seite ist von der Partei auszufüllen:

Ich ersuche für den Kriegsgefangenen

Name

Charge

in

folgende Bücher

für meine Rechnung und Gefahr absenden zu lassen.

Erlagschein gesandt am: K

Bezahlt am: K

Bücher abgesandt am:

Abgesandte Bücher:

für Kriegsgefangenenbüchereidienst werden zugeschlagen: { Bis inbegriffen K 1.- 20.- " 2.- 50.- " 3.- 100.- " 4.- n. f. m.

Verfasser:	Werk:	Preis		Verfasser:	Werk:	Preis:		Datum der Absendung:
		K	h			K	h	
für Bücher, welche den Zensurvorschriften nicht entsprechen, behält sich die Abteilung vor, passenden Ersatz zu geben.								1917

Name und Adresse des Zahlers:

Datum: 1917.

Nach Beschaffung der Bücher wird ein Erlagschein zur Bezahlung eingesandt.

taką powieść dotyka w sposób mniej lub więcej jawny spraw płciowych, nikt jednak nie nazwie jej już dlatego samego utworem pornograficznym, chociaż nawet część przyjemności, jaką sprawia jej lektura, pochodzić może właśnie z opisów i opowiadań, tyjących się bezpośrednio lub pośrednio objawów popędu płciowego. Pornografia rozpoczyna się dopiero tam, gdzie kończy się doznawanie samej niejako tylko biernej przyjemności z lektury jakiegoś utworu lub ustępu a rodzi się pożądanie, pragnienie erotyczne, aktywna niejako chęć wykonania funkcji płciowych albo chociażby tylko oglądania w rzeczywistości tego, co Autor opisuje lub o czym opowiada. Jeśli użyje się porównania z zakresu fizjologii odżywiania się, zestawiając popęd płciowy z apetytem, można powiedzieć, że analogią do działania utworów pornograficznych byłoby tu takie działanie opisów lub obrazów na zmysł smaku, wskutek jakiego budzi się w nas chęć spożywania danych potraw, chęć, objawiająca się w pewnych procesach refleksyjnych, gdy jest silniejsza, więc w młaskaniu językiem, w zbieraniu się śliny w ustach, chęć, która w wypadkach bardzo skrajnych, staje się namiętnym pożądaniem, maluje się na całej twarzy, n.p. człowieka wygłodzonego, któremu, jak to się mówi, na widok potrawy "wyłażą oczy z gąbry". Ale można także na opisy najbardziej lukulentowych uczt czytać bez tych wszystkich lub chociażby tylko niektórych objawów silnie podnieconego apetytu można oglądać najsmaczniejsze potrawy, nie odczuwając pożądania ich spożycia. Wtedy będzie to stan rzeczy analogiczny do lektury utworów, które nie budzą mimo swej treści erotyczne pożądanie płciowego. Skoro jednak to pożądanie wystąpi, towarzyszyć będą i jemu refleksyjne objawy fizjologiczne, zrazu może całkiem niezauważalne, lecz z wzrostem pożądania przybierające postać coraz wyraźniejszą, począwszy od zaburzeń w obiegu krwi /: twarz rozpalała lub biała :/, a skończywszy na skurczeniu pewnych mięśni i działalności sekretorycznej pewnych gruczołów.

Zapewne, granica między wypadkami, w których utwór jakiś, choć dotyczy spraw erotycznych, nie budzi pożądanie płciowego, a wznad-

Gemeinsames Zentralnachweisebüro
 Auskunftsstelle für Kriegsgefangene
Abteilung „H/I“ – Bücherstelle
 Wien, IV. Karlsplatz 13, (Techn. Hochschule)
 Zimmer Nr. 327.

Diese Rubrik ist für amtliche Anmerkungen freizulassen!

Nummer:

Bestellt bei der Buchhandlung:

Diese Seite ist von der Partei auszufüllen:

Ich ersuche für den Kriegsgefangenen

Name

Charge

in

folgende Bücher

für meine Rechnung und Gefahr absenden zu lassen.

Erlagschein gesandt am: K

Bezahlt am: K

Bücher abgesandt am:

Abgesandte Bücher:

für Kriegsgefangenenbüchereidienst werden zugelassen: {

Bis inbegriffen K 20.-
 " " 50.-
 " " 100.-

Verfasser:	Werk:	Preis		Verfasser:	Werk:	Preis:		Datum der Absendung:
		K	h			K	h	
für Bücher, welche den Zensurvorschriften nicht entsprechen, behält sich die Abteilung vor, passenden Ersatz zu geben.								1917

Name und Adresse des Zahlers:

Datum: 1917.

Nach Beschaffung der Bücher wird ein Erlagschein zur Bezahlung eingeschickt.

kami, w których to czyni, jest płynna, dlatego też będzie w pewnych razach rzecz trudna orzec, czy utwór lub ustęp jakiś posiada znamiona pornografii. Ale w wielu razach będzie to rzeczą możliwą a rozstrzygnięcie, czy ma się do czynienia z wypadkiem pierwszego czy drugiego rodzaju, nie ^dprzestawi zbyt wielkiej trudności. Wszak niezawsze można stwierdzić, jakiś organizm jest zdrowy czy chory - nie przeszkadza to jednak ustalaniu i stosowaniu znamion choroby. W kwestyi, o która tutaj chodzi, więc w kwestyi, czy jakiś utwór czy też ustęp ma charakter pornografii, ułatwi nieraz sprawę rozpatrzenie sposobu, w jaki Autor posługuje się środkiem, pobudzającym pożądanie płciowe, t.j. podniecaniem wyobraźni.

Każdy utwór literacki działa przede wszystkim na wyobraźnię czytelnika - na nią działa też przede wszystkim wszelkie zawarte w utworze opisy i opowiadania z zakresu życia płciowego. I można, jak się zdaje, na ogół powiedzieć, że im to działanie na wyobraźnię jest skuteczniejsze, im silniej wyobraźnia zostaje podniecona, tem silniej będzie też dany utwór lub ustęp oddziaływać na popęd płciowy i tem łatwiej i pewniej doprowadzi do obudzenia się pożądania płciowego. Otóż istnieje, jak się zdaje, dwa główne sposoby, w jaki utwór literacki może podniecać wyobraźnię. Pierwszy z nich polega na stosowaniu opisów i opowiadań jaknajbardziej barwnych, żywych, plastycznych, dzięki którym opisywane rzeczy i opowiadane zdarzenia stają przed duchowym okiem czytelnika jak gdyby rzeczywiste, tak iż je niejako widzi. Styl Autora podnieca w takich razach wyobraźnię czytelnika do najdalej idących wysiłków a zarazem wysiłki te jej ułatwia, dostarczając jej konkretnych, namacalnych materiałów, z których ona ^{stwarza} ~~tworzy~~ wyołarowane w niej piórem pisarza obrazy. Nie dziwnego, że twory do tak energicznego działania pobudzonej wyobraźni działają tak, jak gdyby były żywymi prawdami i że budzą takie reakcje psychiczne i cielesne, jakieby budziły rzeczy i zdarzenia istotnie oglądane. Im większy jest talent pisarski Autora, z którym on opisuje i opowiada rzeczy z zakresu życia płciowego, z im większą czyni to wiernością i dokładnością

Gemeinsames Zentralnachweisebüro
 Auskunftsstelle für Kriegsgefangene
Abteilung „H/I“ – Bücherstelle
 Wien, IV, Karlsplatz 13, (Techn. Hochschule)
 Zimmer Nr. 327.

▽ ▽ ▽

Diese Rubrik ist für amtliche Anmerkungen freizulassen!

Nummer:

Bestellt bei der Buchhandlung:

Diese Seite ist von der Partei auszufüllen:

Ich ersuche für den Kriegsgefangenen

Name

Charge

in

folgende Bücher

für meine Rechnung und Gefahr absenden zu lassen.

Erlagschein gesandt am: K

Bezahlt am: K

Bücher abgesandt am:

Abgesandte Bücher:

Bis unbegriffen K 20.- 50.- 100.- U. f. W. für Kriegsgefangenenbüchereidienst werden zugeschlagen:

Verfasser:	Werk:	Preis		Verfasser:	Werk:	Preis:		Datum der Absendung:
		K	h			K	h	
<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; font-size: small;"> für Bücher, welche den Zensurvorschriften nicht entsprechen, behält sich die Abteilung vor, passenden Ersatz zu geben. </div>								1917

Name und Adresse des Zahlers:

Datum: 1917.

Nach Beschaffung der Bücher wird ein Erlagschein zur Bezahlung eingesandt.

scia, z tem większem też prawdopodobieństwem będzie można przyjąć, że utwór jego wywołuje w dorosłym, normalnym czytelniku pożądanie płciowe, że więc utwór ten posiada znamiona pornografii.

Drugi sposób podniecania wyobraźni, posługuje się środkami wręcz przeciwnymi. Zamiast jaknajdalej posuniętej plastyczności w opisywaniu i opowiadaniu stosuje metodę niedopowiedzeń, lekkiego zaznaczania „półświata” i „półcieni”, a wprowadzając tą drogą wyobraźnię czytelnika w ruch, każe jej błądzić w krainie rozmaitych możliwości, czerpanych bądź z doświadczenia życiowego bądź z dawniejszej lektury. Półśłówka działająca tu podobnie jak stroju niewiast pół-obnazania : pokazując coś-niecoś, pobudzają wyobraźnię do domyslenia i przedstawiania sobie tego, co ukryte, a o czemby się w danej chwili wcale nie myślało, gdyby owe pół-obnazania do tego nie wyzywały. Chodzi tu niewątpliwie o - zapewne niezawsze uświadomione - działanie na popęd płciowy mężczyzny. Otóż analogicznie ma się rzecz z pewnemi opisaniami i opowiadaniem z zakresu życia płciowego. Niektórzy pisarze posiadają w wysokim stopniu umiejętność powiedzenia bardzo wiele, nie mówiąc pozornie prawie nic. Wywody swe utrzymują w granicach takich, iż rozpatrując same te wywody, niepodobna dopatrzeć się w nich chociażby śladu pornografii. Ale wywody te budzą pewne asocjacje, dają początek grze wyobraźni uzupełniającej to, czego nie powiedział Autor, zaludniającej myśl czytelnika scenami z jego własnych przeżyć i posiadającymi już całkiem wyraźny charakter erotyczny. Tak więc ten drugi sposób podniecania wyobraźni osiąga ostatecznie ten sam skutek co pierwszy, przy czem przychodzi mu w pomoc bardzo ważny w działaniu na wyobraźnię czynnik, mianowicie czynnik pewnej tajemniczości, posiadającej tak wielki urok dla umysłu ludzkiego wytwarzającej mniej lub więcej silne napięcie psychiczne, które się udziela zarówno intelektowi jak wyobraźni.

Doniosłość, która posiada podniecanie wyobraźni jako środek budzenia pożądania płciowego a tem samem jako kryterium pornograficzności utworu lub ustępu literackiego, wynika jasno z zestawie-

Gemeinsames Zentralnachweisebüro
 Auskunftsstelle für Kriegsgefangene
Abteilung „H/I“ – Bücherstelle
 Wien, IV. Karlsplatz 13, (Techn. Hochschule)
 Zimmer Nr. 327.

Diese Seite ist von der Partei auszufüllen:

Ich ersuche für den Kriegsgefangenen

Name

Charge

in

folgende Bücher

für meine Rechnung und Gefahr absenden zu lassen.

für Kriegsgefangenenbüchereidienst werden zugeschlagen: { Bis inbegriffen K 20.- „ 30.- „ 50.- „ 100.- „ 1.- „ 3.- „ 6.- „ 1.- „

Verfasser:	Werk:	Preis		Verfasser:	Werk:	Preis:		Datum der Absendung:
		K	h			K	h	
für Bücher, welche den Zensurvorschriften nicht entsprechen, behält sich die Abteilung vor, passenden Ersatz zu geben.								1917

Name und Adresse des Zahlers:

Datum: 1917.

Nach Beschaffung der Bücher wird ein Erlagschein zur Bezahlung eingesandt.

Diese Rubrik ist für amtliche Anmerkungen freizulassen!

Nummer:

Bestellt bei der Buchhandlung:

Erlagschein gesandt am: K

Bezahlt am: K

Bücher abgesandt am:
 "
 "

Abgesandte Bücher:

nia powyżej scharakteryzowanych sposobów pisania ze sposobem trzecim, który obu tym jest przeciwny. Ten trzeci sposób polega na jaknajprostszym, suchym, niejako ściśle rzeczowym przedstawianiu rzeczy płciowych, nazywajacem wszystko po imieniu, więc dalekim od jakiegokolwiek niedopowiedzeń, ale zarazem równie dalekim od wszelkiego żywego obrazowania, od nakładania soczystych barw, od dążenia do plastyczności. Taki sposób przedstawiania nie działa podniecająco na wyobraźnię człowieka dorosłego, normalnego - więc też nie mówi się w takich razach o pornografii, raczej może o rubasności albo o cynizmie. Jako przykład służyć mogą niektóre ustępy w utworach Szekspira, których przecież nikt nie nazwie pornograficznymi. Zdrugiej jednak strony nie można zaprzeczyć, że także taki prosty i suchy sposób mówienia o rzeczach płciowych może nadać dotyczącym utworom literackim znamiona pornografii, jeśli Autor nie zachowuje pewnej miary, lecz poświęci im zbyt wiele miejsca. Wtedy bowiem wchodzi tu w grę t.zw. prawo sumowania się podnieć, obowiązujące zarówno w zakresie życia cielesnego jak psychicznego.

Widomo mianowicie, że podnieć, sama dla siebie działająca słabo lub nawet wcale nie działająca, może wywołać wydatny skutek gdy się powtarza w czasie lub rozszerza w przestrzeni. Czego nie dokazuje jednorazowy lekki stuk, dokazać może stuk o tej samej sile, lecz kilkakrotnie powtarzający się; zetknięcie się grzbietu ręki z kroplą bardzo ciepłej wody nie boli, lecz gdy zanurzy się cała ręka w wodzie o tejże temperaturze, powstaje ból. Podobnie ma się rzecz z działaniem wyobrażeń z sfery płciowej na popęd płciowy. Ustęp sam przez się nie posiadający charakteru pornograficznego, mówiący w sposób całkiem prosty o jakiejś sytuacji erotycznej, nie wywołuje sam przez się pożądania płciowego. Ale jeśli w jakimś utworze znajdzie się takich ustępów wiele, jeśli będą się one powtarzały na każdej niemal stronie, w sumie swej wytworzą w czytelniku przecież nastrój, wysoce sprzyjający ożywieniu się wyobraźni, jej podniecania się, i doprowadzą do wystąpienia pożądania płciowego.

Gemeinsames Zentralnachweisebüro
 Auskunftsstelle für Kriegsgefangene
Abteilung „H/I“ – Bücherstelle
 Wien, IV. Karlsplatz 13, (Techn. Hochschule)
 Zimmer Nr. 327.

Diese Rubrik ist für amtliche Anmerkungen freizulassen!

Nummer:

Bestellt bei der Buchhandlung:

Diese Seite ist von der Partei auszufüllen:

Ich ersuche für den Kriegsgefangenen

Name

Charge

in

folgende Bücher

für meine Rechnung und Gefahr absenden zu lassen.

Erlagschein gesandt am:

K

Bezahlt am:

K

Bücher abgefannt am:

Abgefannte Bücher:

für Kriegsgefangenenbüchereidienst werden zugeschlagen: { Bis inbegriffen K 20.- " 30.- " 50.- " 100.- " 1.- " 3.- " 6.- u. f. w.

Verfasser:	Werk:	Preis		Verfasser:	Werk:	Preis:		Datum der Abfanntung:
		K	h			K	h	
für Bücher, welche den Zensurvorschriften nicht entsprechen, behält sich die Abteilung vor, passenden Ersatz zu geben.								

Name und Adresse des Zahlers:

Datum: 1917.

Nach Beschaffung der Bücher wird ein Erlagschein zur Bezahlung eingesandt.

Obok prawa sumowania się podnieć należy przy ocenie zdolności utworu literackiego do budzenia pożądania płciowego brać pod uwagę także prawo tanowania podnieć. O ile bowiem podniećy jednakowe się sumują i tym sposobem w swem działaniu się wspierają, o tyle podniećta któraby sama dla siebie wywarła niewielki skutek, nie wywrze go wcale lub wywrze go w stopniu znacznie słabszym, jeżeli działa z nią równocześnie dość silnie jakaś podniećta przeciwna lub przeciwność tylko różna. Nie można równocześnie słuchać skutecznie muzyki i odczytu. Jedną bowiem grupą podnieć akustycznych wypiera z naszej świadomości drugą. W podobny sposób może podniećcające wyobraźnię i popęd płciowy działanie utworu lub ustępu pewnego doznać osłabienia, zatanowania wskutek wystąpienia innych czynników przeciwdziałających owemu podniećaniu. Tak n.p. dowcip, mający treść erotyczną, może być tak świetny, że upodobanie intelektualne, które budzi, nie pozwala tej treści działać na popęd płciowy. Tak samo, jak upodobanie intelektualne, może też działać obrzydźle, a także, - i to jest rzecz w danym wypadku niezmiernie ważna - upodobanie estetyczne. Utwór lub ustęp utworu, któryby skądinąd działał podniećcająco na wyobraźnię i budził tą drogą pożądanie płciowe, może skutku tego zupełnie nie wywierać, jeśli posiada wybitny walor estetyczny i potrafi przemówić przede wszystkim do poczucia piękna. Analogicznie ma się przecież rzecz z dziełami malarskimi i rzeźbiarskimi. Tu leży też może najważniejsze źródło rozbieżności zdań o tem, czy jakiś utwór posiada czy też nie posiada znamion pornografii. Stąd też zrodził się postulat, aby aby dzieła sztuki wszelakiej uwolnić raz na zawsze od rozpatrywania ich z punktu widzenia pornografii, a postulatowi temu niepodobna odmówić z góry słuszności, albowiem przedmiot, budzący silne zainteresowanie estetyczne, będzie - jeśli w ogóle - tylko bardzo słabo oddziaływał na czytelnika lub widza swoją treścią erotyczną. Niemą jednak trudność tkwi w tem, że wspomniany postulat zakłada, iż można w każdym wypadku rozstrzygnąć, czy jakiś utwór jest na prawdę dziełem sztuki. Czasem nie będzie w tej mierze spe-

Gemeinsames Zentralnachweisebüro
 Auskunftsstelle für Kriegsgefangene
Abteilung „H/I“ – Bücherstelle
 Wien, IV. Karlsplatz 13, (Techn. Hochschule)
 Zimmer Nr. 327.
 ▽ ▽ ▽

Diese Rubrik ist für amtliche Anmerkungen freizulassen!

Nummer:

Bestellt bei der Buchhandlung:

Diese Seite ist von der Partei auszufüllen:

Ich ersuche für den Kriegsgefangenen

Name

Charge

in

Erlagschein gesandt am: K

Bezahlt am: K

Bücher abgesandt am:

folgende Bücher

für meine Rechnung und Gefahr absenden zu lassen.

Abgesandte Bücher:

K 1.- 3.- 6.- u. f. w.
 Bis inbegriffen K 20.- 50.- 100.-

für Kriegsgefangenenbüchereidienst werden zugeschlagen:

Verfasser:	Werk:	Preis		Verfasser:	Werk:	Preis:		Datum der Absendung:
		K	h			K	h	1917
für Bücher, welche den Zensurvorschriften nicht entsprechen, behält sich die Abteilung vor, passenden Ersatz zu geben.								

Name und Adresse des Zahlers:

Datum: 1917.

Nach Beschaffung der Bücher wird ein Erlagschein zur Bezahlung eingesandt.

ru, zwłaszcza gdy chodzi o utwory dawniejsze, co do których ocena estetyczna ustaliła się przez szereg wieków. Ale gdy chodzi o twory sztuki współczesnej, na której terenie ścierają się szkoły i kierunki, entuzjazmy i potępienia, o twory, które jeden krytyk wznosi pod niebiosa jako objawienia nowej sztuki, gdy tymczasem drugi upatruje w nich jaskrawe dowody upadku wszelkiego smaku - wtedy sprawa nie jest łatwa. A jeśli te utwory mają w dodatku treść erotyczną, spór estetyczny komplikuje się ze sporem społeczno-moralnym. Bo przeciwnicy danego kierunku sztuki będą z najwyższymi oburzeniami potępiali owe utwory i dzieła nie tylko jako pozbawione wartości artystycznej, lecz nadto jako pornografie, mające pod płaszczykiem sztuki rozbudzać niskie instynkty i tym sposobem ich wytwórców zapewnić sobie duże dochody; wyznawcy zaś i obrońcy danego kierunku sztuki będą się oburzali na owo oburzenie i będą się domagali zupełnej swobody wypowiedzenia się dla tych, co sztuki torują nowe drogi i wiodą ludzkość ku wyżynom prawdziwego, dopiero przez nich odkrytego artystyzmu. Apostołowie nowej sztuki będą więc piętnowali tych, co w utworach tej nowej sztuki upatrują produkty pornograficzne, jako ludzi nie tylko zacofanych, lecz wprost jako enorych, jako psychopatów seksualnych, i będą wołali z emfazą: My się zwracamy do człowieka zdrowego, nie do tych, których bućki kobiecy prawia w ekstazę miłosną!

Więc trudności, piętrzące się na drodze do odpowiedzi na pytanie, czy pewien utwor literacki posiada znamiona pornografii, są liczne i wielkie. Trzeba brać pod uwagę wiele momentów, odważając ich wzajemne potęgowanie lub osłabianie się, trzeba pamiętać, że między pornografią niewatpliwa a jej brakiem istnieją rozliczne stopnie pośrednie, nie wolno przedewszystkiem zapominać, że w tego rodzaju kwestiach łatwo wydawać sady na podstawie t. zw. "wrażenia" lub "poczucia", ale że niezmiernie trudno sady takie uzasadniać, i że w sprawach, sięgających w głąb uczuciowości i wywołujących z najpotężniejszych instynktów, niepodobna osiągnąć wyżyny bezwzględnej obiektywności.

Gemeinsames Zentralnachweisebüro
 Auskunftsstelle für Kriegsgefangene
Abteilung „H/I“ – Bücherstelle
 Wien, IV. Karlsplatz 13, (Techn. Hochschule)
 Zimmer Nr. 327.

Diese Seite ist von der Partei auszufüllen:

Ich ersuche für den Kriegsgefangenen

Name

Charge

in

folgende Bücher

für meine Rechnung und Gefahr absenden zu lassen.

für Kriegsgefangenenbüchereidienst werden zugeschlagen: {
 Bis imbegriffen K 50.-
 " " " 50.-
 " " " 100.-
 K 1.-
 " 3.-
 " 6.-
 u. f. w.

Verfasser:	Werk:	Preis	
		K	h
für Bücher, welche den Zensurvorschriften nicht entsprechen, behält sich die Abteilung vor, passenden Ersatz zu geben.			

Diese Rubrik ist für amtliche Anmerkungen freizulassen!

Nummer:

Bestellt bei der Buchhandlung:

Erlagschein gesandt am: K

Bezahlt am: K

Bücher abgesandt am:
 "
 "

Abgesandte Bücher:

Verfasser:	Werk:	Preis:		Datum der Absendung:
		K	h	
				1917

Name und Adresse des Zahlers:

Datum: 1917.

Nach Beschaffung der Bücher wird ein Erlagschein zur Bezahlung eingesandt.

Z zastosowania powyższych ogólnych uwag do utworów literackich, o które chodzi, wynika następująca ich charakterystyka:

1. Powieść Ferrere'a p.t. "Ozłowiek który zabił" /: przekład z francuskiego n.J. 1922:/ jakoteż nowelka Srokowskiego p.t. "Sycylianka" /: trzecia ze zbioru p.t. "dedone, Akordy zmysłowe" 1922:/ nie posiadają piętna pornografii. O pierwszym z tych utworów chyba nikt nie twierdzi, że jest pornograficzny, ale i w drugim z wymienionych utworów, który ze względu na swój temat - miłość szesnastoletniego chłopca do swej pełnej temperamentu matki - może nasunąć podejrzenie pornografii, trudno byłoby wykazać jakiegokolwiek uchwytnie jej znamię.

2. Jako pornografia przedstawia się natomiast Srokowskiego nowelka "dedone" /: pierwsza ze wspomnianego powyżej zbioru :/. Nadaje jej to piętno plastyczność, z jaką są w niej przedstawione sprawy najwyższego podniecenia erotycznego i różne sposoby jego zaspokojenia - nie wyłączając masturbacji, przyoznaczone te tworzą wyłączną ośnowę nowelki. /: Por. str. 4, 6, 11, 13, 14, 15, 17, 20, 21-23 :/

3. Tak samo przedstawia się powieść p.t. "Kult ciała" /: 1920/ tegoż Autora. I tu wszystko obraca się około coraz bardziej napiętych pożądań płciowych i ich ostatecznym zaspokojeniu, a zarówno to, co się na tem tle dzieje w duszach bohatera i bohaterki powieści jak też i to, co oboje czynią, jest opisane w sposób niezmiernie żywy, obrazowy, barwny. /: Por. str. 18-19, 26-27, 34-35, 41, 45, 46, 48-53, 54, 56-57, 60, 61-64, 77, 97-99, 103-104, 105, 106, 131, 132, 133-135:/.

Utwory p.t. "dedone" ~~AKK/LLL/PPPPPP/~~ i "Kult ciała" są dziełami niewatpliwego talentu pisarskiego i posiadają walory estetyczne; walory te jednak nie mogą przytłumić buchającego z tych utworów żaru zmysłowego, podniecającego ustawicznie wyobraźnię w kierunku erotycznym.

4. Powieść Willy'ego p.t. "Małżeństwo Klaudyny" /: 1920:/ posiada również piętno pornografii. Głównym przedmiotem powieści

Gemeinsames Zentralnachweisebüro
Ankunftsstelle für Kriegsgefangene
Abteilung „H/I“ – Bücherstelle
Wien, IV. Karlsplatz 13, (Techn. Hochschule)
Zimmer Nr. 327.
▽▽▽

Diese Rubrik ist für amtliche Anmerkungen freizulassen!

Nummer:

Bestellt bei der Buchhandlung:

Diese Seite ist von der Partei auszufüllen:

Erlagschein gesandt am: K

Ich ersuche für den Kriegsgefangenen

.....

Bezahlt am: K

Name

.....

Charge

Bücher abgefanndt am:

in

.....

.....

folgende Bücher

Abgesandte Bücher:

für meine Rechnung und Gefahr absenden zu lassen.

Bis inbegriffen K 20.-
" " " 50.-
" " " 100.-
K 1.-
" 3.-
" 6.- u. f. w.

für Kriegsgefangenenbüchereidienst werden zugeschlagen:

Verfasser:	Werk:	Preis		Verfasser:	Werk:	Preis:		Datum der Absendung:
		K	h			K	h	
für Bücher, welche den Zensurvorschriften nicht entsprechen, behält sich die Abteilung vor, passenden Ersatz zu geben.								

Name und Adresse des Zahlers:

Datum: 1917.

Nach Beschaffung der Bücher wird ein Erlagschein zur Bezahlung eingesandt.

jest stosunek homoseksualny między dwiema niewiastami, choć nie brak też ustępów dotyczących się także i ilości między mężczyznami oraz normalnego stosunku płciowego. Utwór ten operuje po części niedpowiedzeniami, po części szczegółowymi opisami i opowiadaniem. Jeśli posiada jakieś walory artystyczne, zaginęły one w marnym przekładzie polskim. /: Por. ustępy treści homoseksualnej: str. 27, 29, 34, 46-47, 51-52, 83, 88, 96, 104, 107, 113, 115-116, 120, 121-122, 123, 124, 127-129, 132, 138-139, 140, 143, 147, 148-152, 157, 159, 161-165, 169, 171-172, 176, 196; ustępy dotyczące stosunku dwupłciowego: 5, 10, 12, 15, 30, 39, 40, 59, 75, 86, 88, 94, 107, 133, 134-135:/.

5. Powieść Ferrera p.t. "Ludzie cywilizacji" /: przekład Janiny Mareschowej, 1921:/ zawiera dwa różne pierwiastki: z jednej strony maluje wyuzdane życie przebywających w koloniach azyatyckich ludzi wyrafinowanej i przegniłej cywilizacji europejskiej, z drugiej strony opowiada o - daremnych w końcu - wysiłkach bohaterów powieści, zmierzających do wyrwania się z tej atmosfery i oczyszczenia się z wyniesionego z Europy zepsucia przez miłość czystą, wiodącą do małżeństwa. Ale pierwszy pierwiastek przeważa; liczne ustępy treści zmysłowej dotyczą zarówno stosunków płciowych między ludźmi - nie wyłączając stosunków homoseksualnych -, jak też między zwierzętami; ustępy te po części nazywają rzeczy sucho po imieniu, po części zaś posługują się też barwnymi opisami, a dzięki temu i dzięki swej obfitości nadają tej powieści może nie w całości, lecz w znaczącej mierze piętno pornografii. /: Por. str. 10, 12, 13, 14, 15, 17, 19, 22, 26, 27, 28, 30, 37-38, 39, 40, 42, 43, 44, 72, 74, 75, 85, 86, 88, 89, 91, 93, 102, 112, 113, 122-123, 126-127, 133, 134, 135, 141-142, 144, 151, 153, 161:/.

6. Tęż Autor powieść p.t. "Nasze sojusznicy" /: przekł. Janiny Mareschowej, 1921:/ z treści swojej podpada pod pojęcie, odpowiadające etymologicznemu znaczeniu wyrazu "pornografia", albowiem opisuje życie dziewcząt z półświatka w Tulnie. Ale piętno pornografii w znaczeniu, o które tutaj chodzi, powieść ta nie posiada. Nie brak w niej wprawdzie ustępów, dotyczących się stosunków

Gemeinsames Zentralnachweisebüro
 Auskunftsstelle für Kriegsgefangene
 Abteilung „H/I“ – Bücherstelle
 Wien, IV. Karlsplatz 13, (Techn. Hochschule)
 Zimmer Nr. 327.

▽ ▽ ▽

Diese Seite ist von der Partei auszufüllen:

Ich ersuche für den Kriegsgefangenen

Name

Charge

in

folgende Bücher

für meine Rechnung und Gefahr absenden zu lassen.

Verfasser:	Werk:	Preis	
		K	h
für Bücher, welche den Zensurvorschriften nicht entsprechen, behält sich die Abteilung vor, passenden Ersatz zu geben.			

Name und Adresse des Zahlers:

Datum: 1917.

Nach Beschaffung der Bücher wird ein Erlagschein zur Bezahlung eingesandt.

Diese Rubrik ist für amtliche Anmerkungen freizulassen!

Nummer:

Bestellt bei der Buchhandlung:

Erlagschein gesandt am: K

"

"

Bezahlt am: K

"

"

Bücher abgesandt am:

"

"

"

Abgesandte Bücher:

Verfasser:	Werk:	Preis:		Datum der Absendung:
		K	h	
				1917

für Kriegsgefangenenbüchereidienst werden zugeschlagen:
 Bis inbegriffen K 50.- " 3.- " 6.- u. f. m.

płciowych /: por. str. 7,17,22-23, 20,23,37-33,45, 55,67,74,76, 80,85,91,115,170,183,196,199,273-233,239:/, ale ustępy te, stosunkowo nieliczne i tak rozmieszczone, iż w działaniu swoim się nie sumują, trzymane są, stosownie do osnowy książki, przedstawiającej miłość jako zawód zarobkowy, w tonie niejako rzeczowym i wyjątkowo tylko posługują się szczegółowym obrazowaniem. Nadto całość powieści owiana jest czarem pewnej poezji i przetkana refleksjami moralno-społecznymi, pobudzającymi do zastanowienia. Więc niema tu pornografii.

7. A. Kuprina "Miłość Salomity" /: 1911:/ której tematem miłość Króla Salomona i Salomity posiada liczne ustępy treści erotycznej, pisane barwnie i obrazowo /: por. str. 11-13,25,28,31,32, 33,51-52,58-59,60,63,65,75,80,83,90,91,102-103:/, i nadające temu utworowi charakter pornografii. Ale charakter ten jest załagodzony urokiem, którym autor otacza postacie bohatera i bohaterki oraz ich wzajemny stosunek.

8. Eversa "Alraune" /: przekład Jadwigi Przybyszewskiej 1921/ powieść, opowiadająca powstanie bohaterki z nasienia skazańca i sztucznie nim zapłodnionej dziewczyny publicznej oraz rozsnawająca dzieje życia bohaterki zwłaszcza w jej stosunku do mężczyzn, zawiera liczne ustępy, mówiące o sprawach płciowych, zabarwionych często sadyzmem i masochizmem. Ustępy te działają silnie na wyobraźnię czytelnika dzięki wielkiemu talentowi pisarskiemu autora rozporządzającego niezwykle plastycznie słowami i posilkującego się umiejętnie stopniowaniem jakoteż tajemniczością, tkwiącą w samym temacie powieści. Stąd unosi się nad nią jakaś atmosfera napiętego napięcia potęgowana przegrywkami, intermezzami i koda książki. /:/ Po str. 15,20,22-24,25,26-27,31,32,45,47,48-49,51,52,53,54-55,56,58-59,62-63,67,68,72,77,81-81,109,110,112,123,137,143,153,159,160, 163,191,201-202,205,210-211:/. Chociaż powieści tej jako dzieła literackiemu trzeba przyznać niewątpliwe walory artystyczne, nie dla czytelnika polskiego przytłumione wadliwym w wielu miejscach przekładem, jest ona tak przepojona nastrojami erotycznymi, że

Gemeinsames Zentralnachweisebüro
 Auskunftsstelle für Kriegsgefangene
Abteilung „H/I“ – Bücherstelle
 Wien, IV. Karlsplatz 13, (Techn. Hochschule)
 Zimmer Nr. 327.

▽ ▽ ▽

Diese Seite ist von der Partei auszufüllen:

Ich ersuche für den Kriegsgefangenen

Name

Charge

in

folgende Bücher

für meine Rechnung und Gefahr absenden zu lassen.

Verfasser:	Werk:	Preis	
		K	h
für Bücher, welche den Zensurvorschriften nicht entsprechen, behält sich die Abteilung vor, passenden Ersatz zu geben.			

Name und Adresse des Zahlers:

Datum: 1917.

Nach Beschaffung der Bücher wird ein Erlagschein zur Bezahlung eingesandt.

Diese Rubrik ist für amtliche Anmerkungen freizulassen!

Nummer:

Bestellt bei der Buchhandlung:

Erlagschein gesandt am: K

Bezahlt am: K

Bücher abgesandt am:

Abgesandte Bücher:

Verfasser:	Werk:	Preis:		Datum der Absendung:
		K	h	
				1917

für Kriegsgefangenenbüchereidienst werden zugeschlagen: { Bis inbegriffen K 20.- " 3.- " 50.- " 6.- " 100.- u. f. w. K 1.-

posiada piętno pornografii.

9. Tęgoż Autora powieść p.t. "Uczeń czarnoksiężski" /: Przekł. Jadwigi Przybyszewskiej, pierwszy tysiąc:/, ma za treść obłęd religijny zbiorowy, któremu ulegała mieszkanka górskiej wioski w Tyrolu. Nie brak w tej powieści momentu erudytycznego, nawet pierwszorzędny sodomityczny /: str. 233:/, ale dotyczące ustępy /: str. 53, 61-64, 240-241:/ choć same w sobie silne, są zbyt nieliczne, by mogły nadać książce jako takiej piętno pornografii.

10. Srokowskiego nowelka p.t. "Krew" /: druga ze wspomnianego powyżej zbioru /: posiada jeden tylko, co prawda kulminacyjny w osnowie nowelki ustęp, dotyczący stosunku płciowego: jest nim scena zgwałcenia mężatki przy żołądź umierającego a raczej już umarłego męża. Ustęp ten ma charakter pornografii.

Zbierając powyższe wywody, powiedzieć można, że Srokowskiego "Kult ciała", tęgoż Autora "Ladona", Wyllizy'ego "Mążństwo Klaudy" oraz Eversa "Alraune" posiadają w całości piętno pornografii; Farrere'a "Ludzie cywilizacji" są powieścią, posiadającą to piętno w znacznej mierze, Kuprina "Młodość Sulamity" ma charakter złagodzonej nieco pornografii; Eversa "Uczeń czarnoksiężski" i Srokowskiego "Krew" posiadają niektóre ustępy pornograficzne; Farrere'a powieść p.t. "Nasze Sojuszniczki" wbrew pozorom nie jest utworem pornograficznym; tak samo nie jest nim tęgoż Autora powieść p.t. "Człowiek który zabił" i Srokowskiego nowelka "Sycylianka".

X-X

Co się tyczy w końcu kwestyi, czy wymienione utwory "mogą przyczynić się do szerzenia zgorzenia w społeczeństwie", sprawa przedstawia się w sposób następujący:

Utwory albo ustępy utworów, posiadające znamiona pornografii, na mocy przyjętej tutaj definicji pornografii budzą pożądanie płciowe. Otóż oddziaływanie w tym kierunku na popęd płciowy i podniecenie go może skłaniać do wyznaczania rozkoszy zmysłowej zbyt wiel-

Gemeinsames Zentralnachweisebüro
 Auskunftsstelle für Kriegsgefangene
Abteilung „H/I“ – Bücherstelle
 Wien, IV. Karlsplatz 13, (Techn. Hochschule)
 Zimmer Nr. 327.
 ▽ ▽ ▽

Diese Rubrik ist für amtliche Anmerkungen freizulassen!

Nummer:

Bestellt bei der Buchhandlung:

Diese Seite ist von der Partei auszufüllen:

Ich ersuche für den Kriegsgefangenen

Name

Charge

in

Erlagschein gefandt am:

K

"

"

Bezahlt am:

K

"

"

Bücher abgefandt am:

"

"

"

folgende Bücher

für meine Rechnung und Gefahr absenden zu lassen.

Abgefandte Bücher:

Für Kriegsgefangenenbüchereidienst werden zugeschlagen:
 K 1.- 20.- 50.- 100.-
 3.- 6.- 12.- 25.-
 bis imbegriffen K

Verfasser:	Werk:	Preis		Verfasser:	Werk:	Preis:		Datum der Abfendung:
		K	h			K	h	
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> für Bücher, welche den Zensurvorschriften nicht entsprechen, behält sich die Abteilung vor, passenden Ersatz zu geben. </div>								1917

Name und Adresse des Zahlers:

Datum: 1917.

Nach Beschaffung der Bücher wird ein Erlagschein zur Bezahlung eingesandt.

kiej roli w życiu ze szkoda dla jego istotnych celów. Dlatego też lektura dzieł o treści pornograficznej może wpływać na obniżenie poziomu moralnego osobników wrażliwych, o niewyroblonych zasadach etycznych, o słabej woli, zwłaszcza gdy dzieła takie nadto przedstawiają sprawianie sobie rozkoszy zmysłowej pod różnymi jej postaciami jako rzecz bezwzględnie dozwoloną albo nawet chwalebną a sprzeciwiające się temu poglądowi przekonania piastujące jako przesady, oswajając tym sposobem czytelnika z trybem życia, poświęconym miłości mniej lub więcej wyłącznie płciowej. Z tego punktu widzenia utwory pornograficzne lub utwory zawierające ustępy pornograficzne mogą istotnie przyczynić się do szerzenia zgorzelenia w społeczeństwie, w różnym oczywiście stopniu, zależnym po części od stopnia pornograficzności utworów lub ustępów, po części od zreczności, z jaką poddają czytelnikowi myśli i rozważania usprawiedliwiające wybajany erotyzm w życiu, zacieraające granice między tem, co wolno, a czego nie wolno, tem, co zdrowe a co chore, tem, co wzniosłe a co plugawe. Czy "moralne", jak się zwykło mówić, zakończenie niektórych takich utworów bywa dostateczną przeciwwagą nastrojów, które budzą, o tem należy wątpić. Dlatego też wszystkie utwory lub ustępy utworów, scharakteryzowane powyżej jako mniej lub więcej pornograficzne, należy uważać za takie, które zwłaszcza, gdy dostają się do rąk młodzieży, mogą szerzyć zgorzelenie, chociaż siła, z jaką wpływ ten mogą wywierać, niezawszemusi odpowiadać stopniowi ich pornograficzności.

w Lwowie, 7. kwietnia, 1923.

Gemeinsames Zentralnachweisebüro
 Auskunftsstelle für Kriegsgefangene
Abteilung „H/I“ – Bücherstelle
 Wien, IV. Karlsplatz 13, (Techn. Hochschule)
 Zimmer Nr. 327.

Diese Seite ist von der Partei auszufüllen:

Ich ersuche für den Kriegsgefangenen

Name

Charge

in

folgende Bücher

für meine Rechnung und Gefahr absenden zu lassen.

Verfasser:	Werk:	Preis		Verfasser:	Werk:	Preis:		Datum der Absendung:
		K	h			K	h	
<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; font-size: small;"> für Bücher, welche den Zensurvorschriften nicht entsprechen, behält sich die Abteilung vor, passenden Ersatz zu geben. </div>								

Name und Adresse des Zahlers:

Datum: 1917.

Nach Beschaffung der Bücher wird ein Erlagschein zur Bezahlung eingesandt.

Diese Rubrik ist für amtliche Anmerkungen freizulassen!

Nummer:

Bestellt bei der Buchhandlung:

Erlagschein gesandt am: K

..... "

Bezahlt am: K

..... "

Bücher abgesandt am:

..... "

Abgesandte Bücher:

für Kriegsgefangenenbüchereidienst werden zugeschlagen: { Bis inbegriffen K 1.- 3.- 6.- 10.- 20.- 50.- 100.- U. I. B.

Z zastosowania powyższych ogólnych uwag do będących w mowie utworów literackich wynika następujące orzeczenie co do ~~ich~~ kwestyi, czy i o ile one posiadają piętno pornografii:

Powieść Ferrera^{p.t.} „Człowiek który zabił” /: /przekład z francuskiego H.J. Piąty tysiąc 1922:/ jakoteż nowelka Srokowskiego p.t. „Sycylianka” /: trzecia ze zbioru p.t. Hedone, Akordy zmysłowe¹⁹²² /: są pozbawione piętna pornografii.

O pierwszym z tych utworów chyba nikt nie będzie twierdził, że jest pornograficzny, ale i co do drugiego, ^{w drugim z wymienionych utworów} któryby ze względu na swój temat - miłość zmysłowa szesnastoletniego chłopca do swej pełnej temperamentu Matki - mógłby nasunąć podejrzenie pornografii, trudno byłoby, jak się zdaje wykazać jakiegokolwiek uchwytne jej znamię.

Jako niewątpliwa pornografia przedstawia się ^{naturist} Srokowskiego nowelka „Hedone” /: pierwsze ze wspomnianego powyżej zbiorku nowel :/. Nadaje jej to piętno plastyczność, z jaką są w niej przedstawione sprawy najwyższego podniecenia erotycznego i ~~jej~~ różne sposoby jego zaspokojenia - nie wyłączając masturbacji - , przycem rzeczy te tworzą z wtyłaczną osnowę nowelki /: ztr. 4, 6, 11, 13, 14, 15, 17, 20, 20/23:/.

To samo należy powiedzieć o powieści p.t. „Kult ciała tegoż Autora.” ^{coraz bardziej napiętych} Tu wszystko obraca się około ~~pożądań~~ ^{oboję} ~~pićciowych~~ ^{nerwicznie} i sroponiowo coraz dalej idącego ~~występujących~~ ^{oboję} w coraz dalej idącym napięciu , i i ich wykładania się a ~~zarówno~~ ^{oboję} to, co się dzieje w duszy bohatera i bohaterki powieści, jak też i to co ~~on~~ ^{oboję} czynią, opisane jest w sposób ~~żywy~~ ^{nerwicznie} żywy, ~~z~~ ^{oboję} obrazowy, barwny. /: str. 18-19, , 26-27, 34-35, 41, 45, 46, 48-53, 54, 56-57, 60, 61-64, 77, 97-99, 103-104, 105, 106, 131, 132, 133-135 :/

~~Zarówno~~ Nowelka p.t. „Hedone” jak też powieść p.t. „Kult ciała” posiada walory estetyczne i są dziełami niewątpliwego talentu pisarskiego, i posiadają walory estetyczne, Walory te jednak nie mogą się wybić ponad buchający z tych dzieł żar zmysłowy, podniecjący usawiczniewyobrażie czytelnika w kierunku erotycznym.

~~Czy posiada walory estetyczne także powieść Willy ego p.t. „Małżeństwo~~ Charakter pornograficzny ~~Małżeństwo~~ ^{zarówno} ~~Małżeństwo~~ posiada też Na równi co do charakteru pornograficznego z dwoma poprzedzającymi utworami należy postawić powieść Willy ego p.t. „Małżeństwo Klaudyny”. ^{zarówno} Zajmuje się prawie wyłącznie sprawami miłości zmysłowej między osobami różnej pici i

Gemeinsames Zentralnachweisebüro
 Auskunftsstelle für Kriegsgefangene
Abteilung „H/I“ – Bücherstelle
 Wien, IV. Karlsplatz 13, (Techn. Hochschule)
 Zimmer Nr. 327.

Diese Rubrik ist für amtliche Anmerkungen freizulassen!

Nummer:

Bestellt bei der Buchhandlung:

Diese Seite ist von der Partei auszufüllen:

Ich ersuche für den Kriegsgefangenen

Erlagschein gesandt am: K

Bezahlt am: K

Bücher abgefasst am:

für Kriegsgefangenenbüchereidienst werden zugeschlagen: {
 K 1.-
 " 3.-
 " 6.- u. 1. B.
 Bis inbegriffen K 20.-
 " 50.-
 " 100.-

Name

Charge

in

folgende Bücher

für meine Rechnung und Gefahr absenden zu lassen.

Abgefasste Bücher:

Verfasser:	Werk:	Preis		Verfasser:	Werk:	Preis:		Datum der Absendung:
		K	h			K	h	1917
für Bücher, welche den Zensurvorschriften nicht entsprechen, behält sich die Abteilung vor, passenden Ersatz zu geben.								

Name und Adresse des Zahlers:

Datum: 1917.

Nach Beschaffung der Bücher wird ein Erlagschein zur Bezahlung eingesandt.

: Szósty tysiąc, 1920:/. Głównym jej przedmiotem stosunek homoseksualnej miłości między dwiema niewistami, choć nie brak też utępów tyjących się takiegoż stosu ku między mężczyznami oraz normalnego stosunku płciowego. Utwór operuje ten ~~z~~ po części niedopowiedzeniami, po części szczegółowymi opisami.

/: stosunek homoselcualny: 27, 29, 34, 46-47, 51-52, 83, 88, 96, 104, 107, 113, 115-116, 120, 121-122, 123, 124, 127-129, 132, 138-139, 140, ~~143~~ 143, 147, 148-152, 157, 159, 161-165, 169, 171-172, 176, 196. Stosunek dwupłciowy: 5, 10-12, 15, 30, 39, 40, 59, 75, 86, 88, 94, 107, 133, 134-135.:/

Jeśli powieść ta posiada w oryginale walory estetyczne, ~~nie~~ / zagięły one w bardzo marnym przekładzie polskim /.

Tu ewetuanie Miłość Sulamity.
powieść p.t.

Farrère 'a Ludzie cywilizacyi :/:przeład Janiny Mareschowej, Lwów, 1921/

~~anfituje również w ustępy omawiające sprawy płciowe, malując życie zawiera w sobie jak gdyby dwa różne pierwiastki: ^{z inducji stany} malując ~~bożiam~~ wyuzdane życie~~

przebywających ~~w~~ na wschodzie azyatickm ludzi wyrafinowa- ^{a z drugiej strony} nej i przegniłej cywilizacyi europejskiej, ~~z~~ opowiada o -daremnych w

końcu - wysiłkach ^{bohatera powieści} jednego z takich ludzi zmierzających do oczyszczenia się z wyniesionego z Europy zepsucia przez miłość czystą, wiodącą do małżeństwa.

~~Nie ~~z~~ więc momentów wszelako liczba ustępów o c~~ ^{brak} Dużo więc w książce ustępów, ~~z~~ Wiele więc w książce ustępów, ^{uphantomny} dalekich ~~o~~ wszelkiej pornografii. ^{o treści płciowej zaś} Ustępy pornograficzne ^{przeważnie} zaś, nazwyając rzeczy wprost po imieniu,

~~nie podniecają wyobraźni, stawiając jej dotyczące sceny przed ocy w postaci gotowej, ujętej w słowa częstokroć lapidarne. ~~z~~ obfitość tych ustępów~~

~~i siła ich ekspresyji sprawiają, że powieść wzięta jako całość, nadaje powieści, wziętej jako całość, piętno pornografii, chociaż ^{przeważnie} wszelako ilpć ustępów~~

~~o treści płciowej, ~~z~~ nazywających rzeczy wprost po imieniu ^{chociaż przeważnie} Ustępy o treści płciowej ^{wprost} zaś nazywając rzeczy ^{wprost} przeważnie ^{wprost} po imieniu ⁱ~~

~~Ustępy o treści płciowej ^z nazywając ^{przeważnie} rzędzy po imieniu, i posiadające wtek tego charakteru raczej rubaszny - w oryginale francuskim ^z~~

~~pewnie znacznie mniej silnie występujący - nie nadawałby książce piętna porno- ^{nie} grafii, ^{nie} gdyby nie występowały w takiej obfitości. ^o /: str. ^o ~~z~~ się ^o zaś tyćy~~

~~ustępów o treści płciowej, dotyczącej zarówno życia płciowego człowieka, ^{nie} nie wykluczając stosunków homoseksualnych, jak ^o życia zwierząt, ^o po części~~

~~przeważnie nazywając rzeczy wprost po imieniu, po części jednak~~

Gemeinsames Zentralnachweisebüro
 Auskunftsstelle für Kriegsgefangene
 Abteilung „H/I“ – Bücherstelle
 Wien, IV. Karlsplatz 13, (Techn. Hochschule)
 Zimmer Nr. 327.

Diese Rubrik ist für amtliche Anmerkungen freizulassen!

Nummer:

Bestellt bei der Buchhandlung:

Diese Seite ist von der Partei auszufüllen:

Ich ersuche für den Kriegsgefangenen

Name

Charge

in

Erlagschein gesandt am: K

Bezahlt am: K

Bücher abgehandelt am:

folgende Bücher

für meine Rechnung und Gefahr absenden zu lassen.

Abgesandte Bücher:

für Kriegsgefangenenbüchereidienst werden zugelassen: { Bis inbegriffen K 20.- 50.- 100.- K 1.- 3.- 6.- u. f. w.

Verfasser:	Werk:	Preis		Verfasser:	Werk:	Preis:		Datum der Absendung:
		K	h			K	h	
für Bücher, welche den Zensurvorschriften nicht entsprechen, behält sich die Abteilung vor, passenden Ersatz zu geben.								

Name und Adresse des Zahlers:

Datum: 1917.

Nach Beschaffung der Bücher wird ein Erlagschein zur Bezahlung eingeschickt.

ui

17

nazywają ~~wprowadzić~~ rzekły sucho po imieniu, poczęści jednak posługują się też barwnymi opisami - i dzięki temu właśnie a przede wszystkim dzięki swaj obfitości sprawiają, że uważać trzeba tę powieść nie w całości, lecz bądź co bądź w znacznej mierze ^{za} ~~jako~~ utwór, posiadający piętno pornografii. /: str.

Tęż Autora powieść p.t. "Nasze sojuszniczki" ~~opisuje~~ /: przekład polski Janiny Mareschówniej, Lwów, 1922:/ 10, 12, 13, 14, 15, 17, 19, 22, 26, 27, 28, 30, 37-38, 38, 39, 40, 42, 43, 44, 72, 74, 75, 85, 86, 88, 89, 91, 93, 102, 112, 113, 122-123, 126-127, 133, 134, 135, 141-142, ~~144~~ 144, 151, 156, 161:/.

Tęż Autora powieść p.t. "Nasze sojuszniczki" /: przekład polski Janiny Mareschówniej, 1922:/ z treści swojej ~~opisuje~~ podpada pod pojęcie, odpowiadające etymologiczemu znaczeniu wyrazu pornograf, a gdyż opisuje życie i losy dziewcząt z półświatka tulońskiego. ~~Ala powieść ta nie jest pornograficzną w znaczeniu o które tutaj chodzi. Nie brak w niej też ustępów, omawiających stosunki płciowe i ich akcesoria, opisów i opowiadań treści erotycznej.~~

~~Ala te ustępy, opisy i opowiadania są przede wszystkim bardzo nieliczne, nadto trzymane są - stosowni do osnowy książki, ~~dotyczące~~ ^{dotyczące} ~~miłości~~ ^{miłości} jako zawód zarobkowy - przeważnie w tonie niejako rzeczowym ~~opisującym~~ ^{opisującym} tylko posługują się szczegółowym obraowaniem; nadto całość powieści owiana jest czasem pewnej poezji i przetkana refleksjami społeczno-moralnymi, ppbudzającymi do zastanowienia - tak iż jeśli w ośmi może być uważana za pornografię, jest w nią ~~niepodobna~~ ^{niepodobna} w ogóle należyć tu stosować określenie pornografii o góle można tu mówić o pornografii, określenie to dotyczy ~~tylko~~ ^{tylko} ~~niektórych~~ ^{niektórych} ustępów książki. /: 7, 17, 22/3. 26, 28, 37-179, 38, 45, 55, 67, 74, 76, 80, 86, 91, 115, 116, 133, 196, 199, 237-238, 239:/~~

~~Ala te ustępy, opisy i opowiadania są przede wszystkim bardzo nieliczne, nadto trzymane są - stosowni do osnowy książki, ~~dotyczące~~ ^{dotyczące} ~~miłości~~ ^{miłości} jako zawód zarobkowy - przeważnie w tonie niejako rzeczowym ~~opisującym~~ ^{opisującym} tylko posługują się szczegółowym obraowaniem; nadto całość powieści owiana jest czasem pewnej poezji i przetkana refleksjami społeczno-moralnymi, ppbudzającymi do zastanowienia - tak iż jeśli w ośmi może być uważana za pornografię, jest w nią ~~niepodobna~~ ^{niepodobna} w ogóle należyć tu stosować określenie pornografii o góle można tu mówić o pornografii, określenie to dotyczy ~~tylko~~ ^{tylko} ~~niektórych~~ ^{niektórych} ustępów książki. /: 7, 17, 22/3. 26, 28, 37-179, 38, 45, 55, 67, 74, 76, 80, 86, 91, 115, 116, 133, 196, 199, 237-238, 239:/~~

~~Ala te ustępy, opisy i opowiadania są przede wszystkim bardzo nieliczne, nadto trzymane są - stosowni do osnowy książki, ~~dotyczące~~ ^{dotyczące} ~~miłości~~ ^{miłości} jako zawód zarobkowy - przeważnie w tonie niejako rzeczowym ~~opisującym~~ ^{opisującym} tylko posługują się szczegółowym obraowaniem; nadto całość powieści owiana jest czasem pewnej poezji i przetkana refleksjami społeczno-moralnymi, ppbudzającymi do zastanowienia - tak iż jeśli w ośmi może być uważana za pornografię, jest w nią ~~niepodobna~~ ^{niepodobna} w ogóle należyć tu stosować określenie pornografii o góle można tu mówić o pornografii, określenie to dotyczy ~~tylko~~ ^{tylko} ~~niektórych~~ ^{niektórych} ustępów książki. /: 7, 17, 22/3. 26, 28, 37-179, 38, 45, 55, 67, 74, 76, 80, 86, 91, 115, 116, 133, 196, 199, 237-238, 239:/~~

~~Ala te ustępy, opisy i opowiadania są przede wszystkim bardzo nieliczne, nadto trzymane są - stosowni do osnowy książki, ~~dotyczące~~ ^{dotyczące} ~~miłości~~ ^{miłości} jako zawód zarobkowy - przeważnie w tonie niejako rzeczowym ~~opisującym~~ ^{opisującym} tylko posługują się szczegółowym obraowaniem; nadto całość powieści owiana jest czasem pewnej poezji i przetkana refleksjami społeczno-moralnymi, ppbudzającymi do zastanowienia - tak iż jeśli w ośmi może być uważana za pornografię, jest w nią ~~niepodobna~~ ^{niepodobna} w ogóle należyć tu stosować określenie pornografii o góle można tu mówić o pornografii, określenie to dotyczy ~~tylko~~ ^{tylko} ~~niektórych~~ ^{niektórych} ustępów książki. /: 7, 17, 22/3. 26, 28, 37-179, 38, 45, 55, 67, 74, 76, 80, 86, 91, 115, 116, 133, 196, 199, 237-238, 239:/~~

~~Ala te ustępy, opisy i opowiadania są przede wszystkim bardzo nieliczne, nadto trzymane są - stosowni do osnowy książki, ~~dotyczące~~ ^{dotyczące} ~~miłości~~ ^{miłości} jako zawód zarobkowy - przeważnie w tonie niejako rzeczowym ~~opisującym~~ ^{opisującym} tylko posługują się szczegółowym obraowaniem; nadto całość powieści owiana jest czasem pewnej poezji i przetkana refleksjami społeczno-moralnymi, ppbudzającymi do zastanowienia - tak iż jeśli w ośmi może być uważana za pornografię, jest w nią ~~niepodobna~~ ^{niepodobna} w ogóle należyć tu stosować określenie pornografii o góle można tu mówić o pornografii, określenie to dotyczy ~~tylko~~ ^{tylko} ~~niektórych~~ ^{niektórych} ustępów książki. /: 7, 17, 22/3. 26, 28, 37-179, 38, 45, 55, 67, 74, 76, 80, 86, 91, 115, 116, 133, 196, 199, 237-238, 239:/~~

~~Ala te ustępy, opisy i opowiadania są przede wszystkim bardzo nieliczne, nadto trzymane są - stosowni do osnowy książki, ~~dotyczące~~ ^{dotyczące} ~~miłości~~ ^{miłości} jako zawód zarobkowy - przeważnie w tonie niejako rzeczowym ~~opisującym~~ ^{opisującym} tylko posługują się szczegółowym obraowaniem; nadto całość powieści owiana jest czasem pewnej poezji i przetkana refleksjami społeczno-moralnymi, ppbudzającymi do zastanowienia - tak iż jeśli w ośmi może być uważana za pornografię, jest w nią ~~niepodobna~~ ^{niepodobna} w ogóle należyć tu stosować określenie pornografii o góle można tu mówić o pornografii, określenie to dotyczy ~~tylko~~ ^{tylko} ~~niektórych~~ ^{niektórych} ustępów książki. /: 7, 17, 22/3. 26, 28, 37-179, 38, 45, 55, 67, 74, 76, 80, 86, 91, 115, 116, 133, 196, 199, 237-238, 239:/~~

Gemeinsames Zentralnachweisbüro
Ankunftsstelle für Kriegsgefangene
Abteilung „H/I“ – Bücherstelle

Wien, IV. Karlsplatz 13, (Techn. Hochschule)
Zimmer Nr. 327.

▽ ▽ ▽

Diese Seite ist von der Partei auszufüllen:

Ich ersuche für den Kriegsgefangenen

Name

Charge

in

folgende Bücher

für meine Rechnung und Gefahr absenden zu lassen.

für Kriegsgefangenenbüchereidienst werden zugeschlagen: (Bis inbehalten K 20.-, 50.-, 100.-, K 1.-, 3.-, 6.- u. f. w.)

Verfasser:	Werk:	Preis	
		K	h
für Bücher, welche den Zensurvorschriften nicht entsprechen, behält sich die Abteilung vor, passenden Ersatz zu geben.			

Diese Rubrik ist für amtliche Anmerkungen freizulassen!

Nummer:

Bestellt bei der Buchhandlung:

Erlagschein gesandt am:

K.....

".....

".....

Bezahlt am:

K.....

".....

".....

Bücher abgesandt am:

".....

".....

".....

Abgesandte Bücher:

Verfasser:	Werk:	Preis:		Datum der Absendung:
		K	h	
				1917

Name und Adresse des Zahlers:

Datum: 1917.

Nach Beschaffung der Bücher wird ein Erlagschein zur Bezahlung eingesandt.

/: 1911 :/

Kuprina Miłość Sulamity , której tematem miłość Króla Salomona
 i pięknej Sulamity oraz zemsta żony Salomona ^{posiada} ~~opisuje~~ w licznych ~~ust~~
~~ach~~ ~~opisujących~~ ~~opisujące~~ ~~powab~~ ~~pięknego~~ ~~ciała~~ ~~kobie~~
~~ustępy~~ ~~treści~~ ~~erotycznej~~ ~~/:~~ 11-13, 25, 28, 31, 32, 33, 51-52,
~~58-59, 60, 63, 64, 90, 91 102-103~~ ~~/:~~ ~~wkarczające~~ ~~ale~~ ~~pisane~~
~~barwnie~~ ~~i~~ ~~obrazowo~~, ~~ale~~ ~~nie~~ ~~ak~~ ~~natarczywe~~, ~~by~~ ~~które~~ ~~jednak~~ ~~na~~
~~ogół~~ ~~biorąc~~ ~~dzięki~~ ~~odpowiedniemu~~ ~~rozmieszczeniu~~ ~~wszelako~~ ~~urok~~,
~~wszelako~~ ~~urok~~, ~~którym~~ ~~Aytor~~ ^{otacza} ~~określił~~ ~~postacie~~ ~~bohatera~~ ~~i~~ ~~bohaterki~~
~~sprawia~~, ~~że~~ ~~powieść~~ ~~jako~~ ~~ażość~~ ~~wzięta~~ ~~posiada~~ ~~piętno~~ ~~pornografii~~
~~zgodzi~~ ~~po~~ ~~iekąd~~ ~~piętno~~ ~~pornografii~~, ~~które~~ ~~utwór~~ ~~ten~~ ~~posiada~~.

▽ ▽ ▽

Diese Seite ist von der Partei auszufüllen:

Ich ersuche für den Kriegsgefangenen

Name

Charge

in

folgende Bücher

für meine Rechnung und Gefahr absenden zu lassen.

für Kriegsgefangenenbüchereidienst werden zugeschlagen: K 1.- " 3.- " 6.- H. I. W. Bis inbegriffen K 20.- " 50.- " 100.-

Verfasser:	Werk:	Preis	
		K	h
für Bücher, welche den Zensurvorschriften nicht entsprechen, behält sich die Abteilung vor, passenden Ersatz zu geben.			

Erlagschein gesandt am: K

Bezahlt am: K

Bücher abgehandelt am:
"
"

Abgesandte Bücher:

Verfasser:	Werk:	Preis:		Datum der Absendung:
		K	h	
				1917

Name und Adresse des Zahlers:

Datum: 1917.

Nach Beschaffung der Bücher wird ein Erlagschein zur Bezahlung eingesandt.

Gemeinsames Zentralnachweisebüro

Auskunftsstelle für Kriegsgefangene
Abteilung „H/I“ – Bücherstelle

Wien, IV. Karlsplatz 13, (Techn. Hochschule)
Zimmer Nr. 327.

Diese Seite ist von der Partei auszufüllen:

Ich ersuche für den Kriegsgefangenen

Name

Charge

in

folgende Bücher

für meine Rechnung und Gefahr absenden zu lassen.

für Kriegsgefangenenbüchereidienst werden zugeschlagen:

Bis inbegriffen K 20.-
" " " 50.-
" " " 100.-

Verfasser:	Werk:	Preis		Verfasser:	Werk:	Preis:		Datum der Absendung:
		K	h			K	h	
für Bücher, welche den Zensurvorschriften nicht entsprechen, behält sich die Abteilung vor, passenden Ersatz zu geben.								1917

Name und Adresse des Zahlers:

Datum: 1917.

Nach Beschaffung der Bücher wird ein Erlagschein zur Bezahlung eingeschickt.

Diese Rubrik ist für amtliche Anmerkungen freizulassen!

Nummer:

Bestellt bei der Buchhandlung:

Erlagschein gesandt am: K

Bezahlt am: K

Bücher abgesandt am:

Abgesandte Bücher:

w końcu czy
 Co się tyczy kwestyi, o ile omówione utwory "mogą przyczynić się do szerzenia zgorzenia w społeczeństwie", należy zauważyć, pytanie to nie jest jednoznaczne. Może ono mieć na myśli zgorzenia w znaczeniu zepsucia że można

sprawa przedstawia więc w sposób następujący:
 albo ustępy utworów

Utworu, posiadające ~~stanowczo~~ piętno pornografii, na mocy przyjętej tutaj definicyi pornografii budzą pożądania płciowe. Otóż oddziaływanie w tym kierunku na popęd płciowy, któremu ^{poza to} brak podnieć, tak w rzeczywistości łatwo skłaniać może się przyczynić do tego, iż zajmie on w życiu ~~nadaniu mu w życiu~~ ^(rozkoszy myślowej) do wyznaczenia ~~zbyt wielkiego znaczenia za szkoda dla~~ ^{wielkiej roli w życiu}

~~mu w życiu zbyt wielkiego miejsca i do poświęcania jego zaspakajaniu zbyt~~ ^{jego istotnych.} ze szkoda dla bardziej doniosłych celów. ~~Całkowicie, dla którego~~ ^{do} taka rozkosz który w rozkoszy zmysłowej upatruje główną traść życia, z podwo- ~~ścia nie będzie tak najwyższym poziomie etycznym.~~ Dłatego też ~~czytelnictwo~~ ^{gdzie w charakterze i niewłaściwa jest} wpływać na ~~czytelnictwo~~ ^{dział o treści pornograficznej} może przyczynić się do obniżenia poziomu ~~etycznego~~ ^{moralnego} zwłaszcza osobników wrażliwych, o nie dość wyrobionych za-

sadach, o słabej woli, ~~które~~ ^{które} zwłaszcza gdy dzisiaj te przedstawiają nadto sprawianie sobie ~~rozkoszy zmysłowej pod różnymi jej postaciami jako rzecz bezwzględnie~~ ^{albo nawet chwalebna} a ~~dozwoloną, przedstawiając~~ ^{ad} jako makaz a sprzeciwiające się temu po- ~~owi przekonania~~ ^{glady} jako przesady, i jeśli tym sposobem czytelnika niejako oswajają z trybem życia, poświęconym miłości ~~płciowej.~~ ^{pornograficzne lub zawierające ustępy} ~~wej.~~ ^{wej.} Z tego punktu widzenia ~~utwory~~ ^{istotnie} mogą przyczynić się do

szerzenia zgorzenia w społeczeństwie, w różnym oczywiście stopniu, zależnym ~~ich~~ ^{ich} po części od stopnia pornograficzności, po części od zręczności, z jaką oswa- ~~jają czytelnika z poglądami~~ ^{poddają} czytelnikowi ^{zarazem} myśli i rozważania, ~~usprawiedliwiające~~ ^{wszelki} erotyzm. mniej lub więcej wybujały erotyzm w życiu. ~~przemawiające zarazem do~~ ^{niektórych} Czy "moralne" jak to się mawia zakończenie takich

Z tego punktu widzenia za najbardziej gorszące utworów ~~tego rodzaju~~ ^{tego rodzaju} ~~staci utworów~~ ^{staci utworów} każące ~~ginać~~ ^{ginać} osobom powieści, głoszącym ~~hasła,~~ ^{hasła,} ~~bywa zawsze dostateczną przewagą dla tych hasła,~~ ^{bywa} trudno rozstrzygnąć - zale- ~~ży to znowu od stopnia wrażliwości czytelnika~~ ^{od} i całego jego psychicznego na- ~~stawienia.~~ ^{stawienia.} Dłatego też trudno powiedzieć, które z omawianych tutaj dzieł ~~bardziej~~ ^{bardziej} ~~od~~ ^{od} które mniej mogą działać gorsząco; to też tylko z takim za-

strzeżeniem możnaby ~~twierdzić, że~~ ^{twierdzić, że} ~~zasadniczo~~ ^{zasadniczo} wpływ gorszą- ~~cy może mieć każde z nich, które posiada piętno pornografii,~~ ^{cy może mieć każde z nich, które posiada piętno pornografii,} chociaż ~~słaba~~ ^{słaba} ~~to~~ ^{to} ~~nie~~ ^{nie} ~~musi~~ ^{musi} być odpowiadać stopniowi pornograficzności ~~dzieła.~~ ^{dzieła.}

A.-Nr. 2485. 5/6 (7. 1919).

Nennwert oder Stück		Anmerkung
4. Lose und andere Wertpapiere (genaue Bezeichnung des Wertpapiers)		
II. Nachlagen **) nach dem 13. März 1919:		

**) Es wird empfohlen, bei Nachlagen anlässlich der Anmeldung den Nachweis des Zeitpunktes des Erwerbes zu erbringen.

Unterfertigte hatte hiermit für die Richtigkeit seiner (ihrer) Angaben und nimmt (nehmen) gleichzeitig zur Kenntnis, daß Anmeldungen, die den Tatsachen nicht entsprechende Daten enthalten, in ihrer Gänze unbeachtet gelassen werden.

Unterschrift des Depot-(Konto)-Inhabers.

*) Als „Ungarn“ gilt das Gebiet des ehemaligen ungarischen Staates, mit Ausnahme der Gebiete von Kroatien und Slavonien. Die Anmeldung ist in vierfacher Ausfertigung zu erstatten. Kann das Depotverzeichnis auf dem Anmeldungsbogen nicht untergebracht werden, ist es abgesondert in vierfacher Ausfertigung beizugeben.

Sąd okręgowy karny we Lwowie

Odd. XXII. dnia 25 września 1922.

Fr. 307/21
21

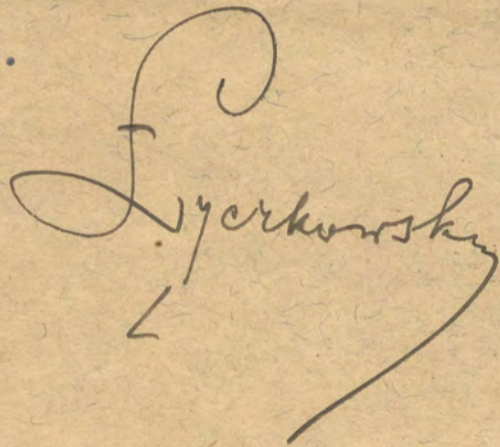
Ze złożonej tu do księgi pieniężnej przez Instytut Literacki "Lektor" kwoty 30.000 Mp. jako zaliczki na koszt znawców, przyznaje się tytułem takiejże zaliczki znawcom P. Prof. Uniwersytetu Kazimierzowi Twardowskiemu i Wilhelmowi Bruchnalskiemu. Każdemu z nich po 15.000 Mp. i poleca się prowadzącemu tus. księgę pieniężną by przyjętą tam pod art. 288/22 kwotę 30.000 Mk. w rubrykę wydatków wstawił i z takowej wspomnianym wyżej znawcom P. Profesorowi Twardowskiemu i Bruchnalskiemu za ich zgłoszeniem się i pokwitowaniem po 15.000 Marek pol. wypłacił.

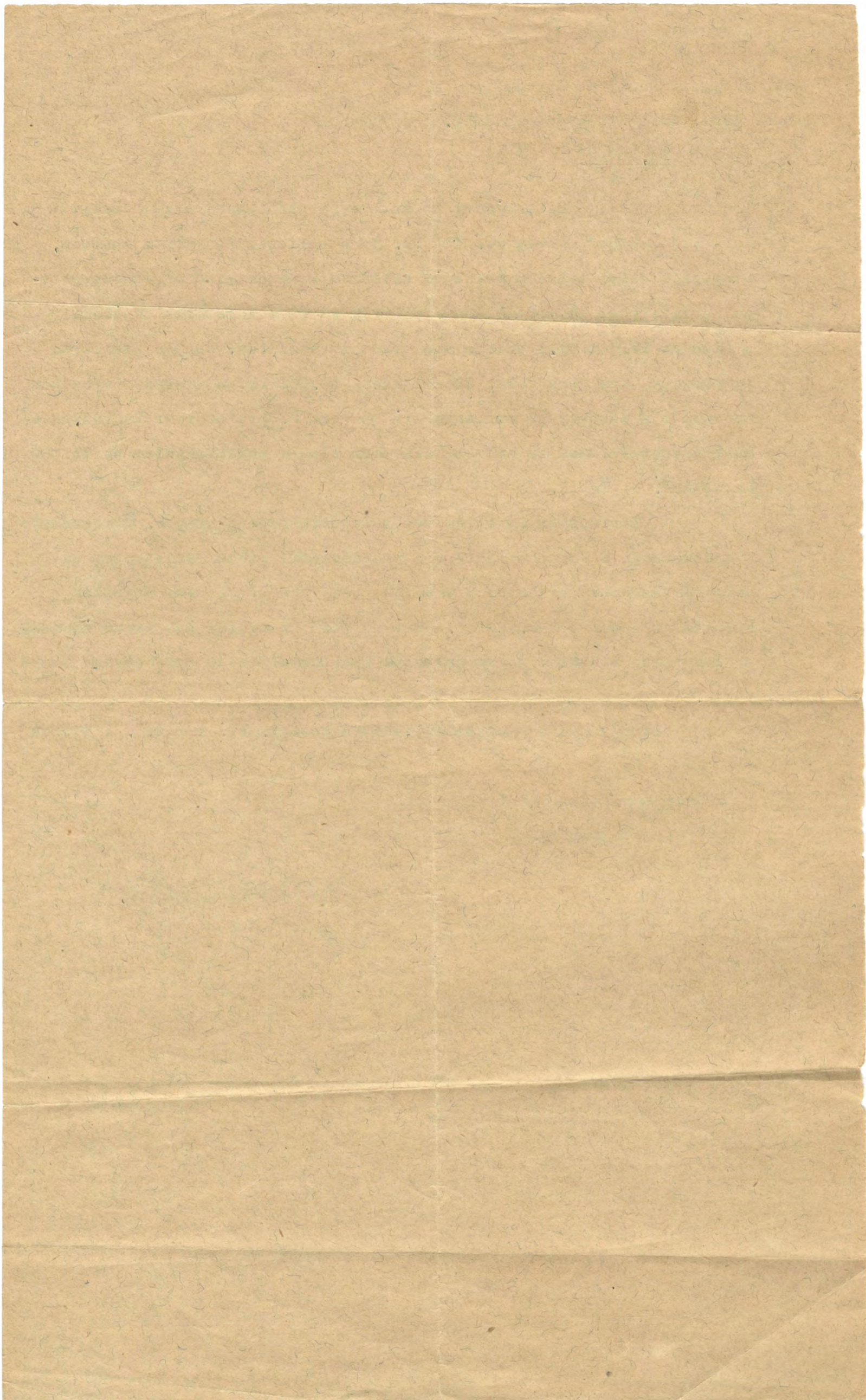
Zawiadamiając o tem osoby interesowane proszę P. Profesorów Twardowskiego i Bruchnalskiego o przedłożenie Sądomi proszonym od nich przez Sąd orzeczeń z tem, że podjęcie przez nich ~~szkizy~~ ~~kszytów~~ zaliczek po 15.000 Mp. nie uwłacza w niczem ich prawu żądania za ich trud i nakład pracy dalszych kosztów które im ~~pozostaną~~ przyznane.

Sprawa karna Wacława Mejbauma o przekr. z§. 487.488. i 496. uk

P. Profesor Kazimierz Twardowski.

znawca sądowy.

1079-922-26/x

22

Sąd okręgowy karny we Lwowie

Bd. XIV.J. dnia 13/10.1922.

Pr307/21
27

Uchwałą z 25/9 1922.Pr: 307/21²¹ prostuje się w ten sposób, iż zaliczkę na koszt po 15.000 Mp. przyznaje się Wnym Panom Profesorom Uniwersytetu Drom Kazimierzowi Twardowskiemu i Edwardowi Porębowiczowi, których ustanowiono w tej sprawie znawcom, a nie Wnemu P. Profesorowi Drowi Wilhelmowi Bruchnałskiemu, którego nazwisko w poprzedniej uchwale wymieniono jedynie przez omyłkę.

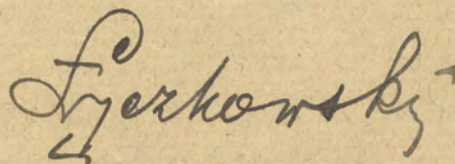
Zarazem uprasza się Wnych P. Profesorów i Drow Twardowskiego i Porębowicza by przedłożyli Sądowi proszone od Nixh orzeczenia.

O tem zawiadania się strony interesowane.

Sprawa karna Wacława Meibauuma o przekr. obrazy czci.

W.P. Profesor Dr. Twardowski

Uniwersytet

ADMINISTRACJA
CZASOPISMA
"AUTO"
Warszawa, Al. Szucha 10.

OPŁATA POCZTOWA
UISZCZONA RYCZAŁEM

72

~~Hadaczek~~

str. 14 + 4. l.

~~Rosztowski~~

Incydent w sprawie pornografii, przygotowane
dla sądu (nie przedłożone z powodu
umocnienia [?] sprawy).

~~of. Jan. Ckec.~~

~~Edmund Gwosdzki~~

~~Prof. dr. A. Gwardowski~~

~~P.O. 1.~~

~~Swój~~

~~Batolego 38~~

K 22

<http://rcin.org.pl/ifis>